

DCK-1901100102041200 Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) Examination

July - 2022

Sanskrit

(Arthsangrah & Yogsutra)

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

सूचना / Instructions :

- (१) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
- (1) The marks of all the questions are the same.
- (२) પાંચેય પ્રશ્નના ઉત્તર આપો.
- (2) Answer all five questions.

१ नीयेना गद्यभंडो सानुवादे समञ्जसो : १४

1 Explain Two paragraph of the following : 14

- (१) तत्राज्ञातार्थज्ञापको वेदभागो विधिः । स च तादृशप्रयोजनवदर्थविधानेनर्थवान् यादृशं चार्थं प्रमाणान्तरेणाप्राप्तं विधत्ते । यथा 'अग्निहोत्रं जुहुयात्स्वर्गकामः' इति विधिर्मान्तरेणाप्राप्तं स्वर्गप्रयोजनवद्भोमं विधत्ते । अग्निहोत्रहोमेन स्वर्गभावयेदिति वाक्यार्थबोधः ।
- (२) कर्मजन्यफलस्वाम्यबोधको विधिरधिकारविधिः । कर्मजन्यफलस्वाम्यं कर्मजन्यफलभोक्तृत्वम् । स च 'यजेत स्वर्गकामः' इत्यादिरूपः । स्वर्गमुद्दिश्य यागं विदधतानेन स्वर्गकामस्य यागजन्यफलभोक्तृत्वं प्रतिपाद्यते । 'यस्याहिताग्नेरग्निगृहान् दहेत् सोऽग्नये क्षामवतेऽष्टाकपालं निर्वपेत्' इत्यादिनाग्निदाहादौ निमित्ते कर्म विदधता निमित्तवतः कर्मविदधता निमित्तवतः कर्मजन्यपापक्षयरूपफलस्वाम्यं प्रतिपाद्यते ।

२ नीयेना सूत्रोने सानुवादे समञ्जसो : १४

2 Explain Two sutras of the following : 14

- (१) समाधिभावनार्थः क्लेशतनुकरणार्थव ।
- (२) विशेषाविशेषलिंगमात्रालिङ्गानि गुणपर्वाणि ।

૩	લૌગાક્ષિ ભાસ્કરના જીવન, સમય અને કવનની સવિસ્તર ચર્ચા કરો.	૧૪
૩	Discuss in the Detail of the Life, Time and work of Laugakshi Bhaskar.	14

અથવા / OR

૩	અર્થસંગ્રહમાં નિરૂપિત ભાવનાનું સ્વરૂપ અને તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.	૧૪
૩	Discuss in the Detail of ભાવનાસ્વરૂપમ્ and types in અર્થસંગ્રહ:	14

૪	યોગના વિવિધ સ્વરૂપોની સવિસ્તર ચર્ચા કરો.	૧૪
4	Discuss in the Detail of યોગસ્વરૂપમ્.	14

અથવા / OR

૪	સાધનપાદના વિષયવસ્તુની સવિસ્તર ચર્ચા કરો.	૧૪
4	Discuss in the Detail of Content of સાધનપાદ:	14

૫	નીચેની કોઈપણ બે વિશે વિવેચનાત્મક નોંધ લખો :	૧૪
5	Write an any two critical note of following :	14

(૧) ક્રિયાયોગ:

(૨) યમસ્વરૂપવિવેચનમ્

(૩) ધર્મલક્ષણમ્

(૪) વિનિયોગવિધિ: